

CARACTERISTICA SECTORULUI APICOL ȘI PERSPECTIVA DE DEZVOLTARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Larisa MALAI ¹

¹Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Tehnologie Alimentelor, Departamentul Alimentație și Nutritie, grupa FFT-171, Chișinău, Republica Moldova

*Autorul corespondent: Malai Larisa, larisa.versteac@an.utm.md

Rezumat. Acest articol este bazat pe studiul sectorului apicol în Republica Moldova, și caracteristica produselor apicole consumate la nivel național. Creșterea semnificativă din ultimii ani a familiilor de albine în diferite zone ale republicii, produce un interes tot mai mare din partea apicultorilor de a examina perspectivele de dezvoltare a bazei melifere în țară. Proprietățile nutritive și terapeutice a produselor apicole exercită o atracție pentru consumatori. Tendința de dezvoltare modernă a stupinilor reprezintă o provocare pentru apicultorii moldoveni, care implementează diferite metode de creștere și dezvoltare a familiilor de albine și a matcilor.

Cuvinte cheie: miere, familii de albine, dinamica, matci, stupina, culturi agricole, V.Harnaj.

Introducere

Apicultura, ca ramură a agriculturii îndeplinește o funcție importantă în producerea unor produse valoroase cum sunt: mierea, ceara, polenul, păstura, propolisul, lăptișorul de matcă și în asigurarea polenizării culturilor ceea ce sporește semnificativ cantitatea și calitatea semințelor și fructelor [5]. În prezent, producția anuală globală de miere este de aproximativ 1,2 milioane de tone, mai puțin de 1% din producția totală de zahăr [6].

Mierea este un aliment nutritiv, sănătos și natural produs de albine, beneficiile careia depășesc utilizarea sa ca îndulcitor, deoarece conține mai multe minerale, enzime, vitamine și proteine, care îi conferă proprietăți nutriționale și organoleptice unice. Mierea este produsă pe cinci continente, iar consumul său variază de la țară la țară din motive culturale și obiceiuri alimentare [1].

Dezvoltarea și productivitatea familiilor de albine în mare măsură depinde de baza meliferă și de secreția nectarului la care influențează mai mulți factori care sunt: factori legați de plantă, sol și de condițiile climaterice. Elementele meteorologice, alături de ceilalți factori de mediu, influențează permanent evoluția culesului de nectar și, respectiv, producția de miere [7].

Crearea și dezvoltarea propriei stupini

Pasiunea și interesul meu pentru apicultura vine de pe bancile gimnaziului ” Veaceslav Harnaj” din comuna Baimaclia, r-nul Causeni. Savantul Veaceslav Harnaj, născut la Baimaclia, este renumit specialist de profil mondial în domeniul apiculturii, care pe tot parcursul vieții a împletit în mod armonios activitatea profesională în domeniul tehnico-științific cu marea pasiune pentru apicultură. În calitate de președinte al “Apimondia” a participat la numeroase întâlniri internaționale organizate de ONU, FAO, OMS, UNCTAD în vederea soluționării unor probleme importante privind apicultura mondială [5]. Tot ceea ce a întreprins profesorul a adus un imens prestigiu României și recunoaștere pe plan mondial, iar cartea de vizită a gimnaziului este muzeul dedicat profesorului Veaceslav Harnaj [4].

În prezent, interesul și entuziasmul meu pentru tot ceea ce înseamnă apicultura, s-a extins la maximum, gestionând împreună cu sotul o prisacă de 150 familii de albini- GT «Malai Constantin» la Taraclia, Causeni.

Figura 1. Stup sub formă de biserică realizat de Veaceslav Harnaj (în prim-plan)

Figura 2. Camera muzeu Veaceslav Harnaj din incinta gimnaziului de la Baimaclia

Perspectivile de dezvoltare a acestui sector, problemele, reusitele si efectul pozitiv ale acestei indeletniciri ne sunt cunoscute si muncim zilnic intr-u cresterea familiilor de albini puternice si productive ; colectam, comercializam si valorificam produsele apicole obtinute ; cercetam speciile de plante melifere cu productivitate sporita si anual experimentam, cultivand plantatii noi(facelia). Cu parere de rau, conditiile climaterice nefavorabile si lipsa precipitatiilor, duc la scaderea bazei melifere si a dezvoltarii albinelor.

Figura 3. Prisaca GT «Malai C», Taraclia, Causeni

Figura 4. Monitorizare procesului de dezvoltare a familiei de albine

Profesorul N. Eremia sustine ca „dezvoltarea și productivitatea familiilor de albine, depinde de potențialul biologic și particularitățile tehnologiei creșterii mătcilor, asigurarea stupinelor cu măci tinere valoroase; perfecționarea tehnologiei, trecerea la întreținerea și exploatarea familiilor de albine în stupi multietajați” [2].

Figura 5. Dinamica familiilor de albine în Republica Moldova, anii 2008-2017

Acestea sunt principii care stau la baza înființării stupinei moderne și productive, datorită cărora avem succes. Întreținem albinele în sturi multietajate din lemn; mătci le creștem singuri prin procesul de transvazare a larvelor. Această metodă ne oferă un randament maximal de 60-70 % din larvele transvazate și ne oferă un material de prasila valoros.

La momentul actual, numărul mătcilor de prăsilă, crescute și realizate în republică, este foarte redus, ceea ce influențează negativ productivitatea familiilor de albine. Totodată, în lipsa mătcilor de prăsilă, unii apicultori autohtoni amatori dar și cei profesioniști importă mătci de diverse rase, fapt ce, în absența lucrului de selecție, duce la mitizare și distrugerea populațiilor locale.

Caracteristica sectorului apicol în Republica Moldova

În Republica Moldova, sectorul apicol reprezintă un sector strategic de importanță națională, funcționarea căruia are loc sub impactul legal social, climateric și economic, dar și al altor factori specifici, care determină unicitatea acestei sfere. Din culturile agricole care asigură albinele cu nectar și polen sunt floarea-soarelui, rapița și hrișca, care se cultivă pe suprafețe mari, albinele participând la polenizarea lor, influențând la calitate și cantitatea semințelor [6]. Suprafețele plantațiilor pomicole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești constituie 44323 ha, iar pentru polenizarea lor este necesar de cca 132969 familii de albine [5].

Conform datelor statistice pe parcursul anilor 2008- 2017 se observă o ușoară creștere a efectivului familiilor de albine, numărul lor variind de la 98,3 mii, în anul 2008, până la 148,1 mii bucăți, în anul 2017, fiind de 1,51 ori mai mare. În prezent sunt pașaportizate peste 5250 de sturpe [5].

Cel mai mare efectiv este în regiunea de Centru – 39886 familii de albine (35,72%), în regiunea de Sud – 38917 familii (34,86%) și regiunea de Nord respectiv – 32850 familii (29,42%). Efectivul de familii de albine pe raioane variază în regiunea de Sud, între 2597 (Taraclia) și 8572 (Cimișlia), în regiunea de Centru, între 883 (Dubăsari) și 4522 (Ungheni) și regiunea de Nord, între 1691 (mun. Bălți) și 4480 (Edineți) [3].

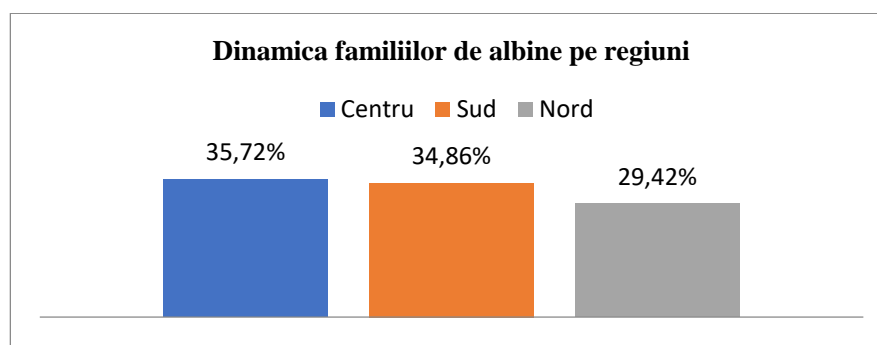

Figura 6. Dinamica familiilor de albine în Republica Moldova pe regiuni

Concluzii

1. Efectivul familiilor de albine a sporit treptat începând cu anul 2008.
2. Productivitatea familiilor de albine depinde de valoarea mătcilor, calitatea și potențialul lor genetic.
3. Perspectivele de dezvoltare a apiculturii în Republica Moldova sunt reale, iar pentru a stimula apicultorii spre dezvoltare e necesară o ameliorare a fondului genetic de albine este prin crearea unui centru de reproducere și creștere a mătcilor și de a subvenționa stupii și echipamentul necesar în procesul de lucru.

Referințe

1. BOAGHI, E., CAPCANARI, T., MIJA, N., DESEATNICOVA, O., OPOPOL, N. The evolution of food products consumption in Republic of Moldova in the demographic transition period. *Journal of Engineering Science*. Chișinău, Vol. XXV, no. 4, 2018, pp. 74 – 81. ISSN 2587-3474. eISSN 2587-3482. DOI:10.5281/zenodo.2576744 https://jes.utm.md/wp-content/uploads/sites/20/2019/03/JES-2018-4_74-81.pdf
2. CHIRSANOVA, A., CAPCANARI, T., BOISTEAN, A., COVALIOV, E., RESITCA, V., STURZA, R. Behavior of Consumers in the Republic of Moldova Related to the Consumption of Trans Fat. *International Journal of Food Science, Nutrition and Dietetics (IJFS) Int J Food Sci Nutr Diet*. 2020;9(8):493-498. ISSN 2326-3350. doi: <http://dx.doi.org/10.19070/2326-3350-2000086>
3. CHIRSANOVA, A., CAPCANARI, T., GÎNCU, E. Jerusalem artichoke (*Helianthus Tuberosus*) flour impact on bread quality. *Journal of Engineering Science*. Vol. XXVIII, no. 1 (2021), pp. 131 – 143, ISSN 2587-3474, eISSN 2587-3482. [https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28\(1\).14](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(1).14)
4. CHIRSANOVA, A., COVALIOV, E., CAPCANARI, T., SUHODOL, N., DESEATNICOVA, O., BOISTEAN, A., RESITCA, V., STURZA, R. Consumer behavior related to salt intake in the Republic of Moldova. *Journal of Social Sciences*. Vol. III, no. 4, 2020, pp. 101 – 110. DOI: 10.5281/zenodo.4296387 CZU 366:613.2:664.41(478). https://jss.utm.md/wp-content/uploads/sites/21/2021/01/JSS-4-2020-pp_101-110.pdf
5. EREMIA, N., MODVALA, S., NARAEVSCAIA, I. Dinamica efectivului familiilor de albine și a suprafețelor pomilor fructiferi în Republica Moldova, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, CZU 638.124(478).
6. MODVALA, S. Potențialul biologic și rezerva de miere a bazei melifere din Republica Moldova. Universitatea Agrară de Stat din Moldova, CZU: 638.162:57(478)
7. POPOVICI, V., RADU, O., HUBENIA, V., COVALIOV, E., CAPCANARI, T., POPOVICI, C. Physico-chemical and sensory properties of functional confectionery products with *Rosa Canina* powder. *Ukrainian Food Journal*, Volume 8, Issue 4, 2019, ISSN 2313–5891, ISSN 2304–974X, p.815-827. DOI: 10.24263/2304-974X-2019-8-4-12, <https://nuft.edu.ua/doi/doc/ufj/2019/4/12.pdf>